ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 62.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ***ВТОРНИКЪ,*** *10-го Августа.* — 1848 — *Wilno.* ***WTOREK,*** *10-go Sierpnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 4-го Августа.

Высочайшими Грамотами, 1-го и 8-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Александра Невскаго, Сенаторы, Тайные Совѣтники: *Ланской* и Князь *Оболенскій*, — ордена Бѣлаго Орла, Сенаторъ, Генералъ-Лейтенантъ *Мартыновъ*, и ордена Св. Анны 1-й степени, Высочайшаго Двора Гофмейстеръ Князь *Юсуповъ*, и Королевскій Датскій Генералъ-Маіоръ *Оксгольмъ*.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 21-го Іюля, Кіевскимъ Губернскимъ Предводителемъ Дворянства утвержденъ состоящій нынѣ въ семъ званіи Тайный Совѣтникъ Графъ *Тышкевичъ*.

Въ *Journal de St.-Pétersbourg*, напечатано слѣдующее;

(Циркуляру Императорскаго Кабинета относительно вступленія нашихъ войскъ въ Молдавію, помѣщенному въ послѣднемъ N-рѣ нашего Вѣстника, предшествовала другая депеша отъ 6-го Іюня, также циркулярно препровожденная Императорскимъ Министрамъ и Агентамъ по поводу слуховъ, распространяемыхъ въ Германіи на счетъ мнимыхъ наступательныхъ предначѣреніяхъ со стороны Россіи. Такъ какъ этотъ дипломатическій актъ обнародованъ въ разныхъ иностранныхъ газетахъ, то мы считаемъ нужнымъ довести оный до свѣдѣнія нашей публики, тѣмъ болѣе, что эти двѣ депеши другъ друга объясняютъ и пополняютъ.)

„Съ нѣкотораго времени Нѣмецкіе журналы, которыхъ непріязненность къ Россіи, какъ казалось, на время пріутихла, вновь стали заниматься нами, и мѣры, которыя попеченіе о нашей безопасности заставило насъ принять на границѣ, подаютъ поводъ къ предположеніямъ и толкованіямъ самымъ неосновательнымъ. Въ собраніяхъ и законодательныхъ палатахъ Германіи говорятъ о томъ не такъ запальчиво и положительно, но и въ нихъ проявляются тѣ же предположенія.

„Прежнія мои сообщенія, касательно политическаго и военнаго положенія, принятаго Государемъ Императоромъ, достаточно познакомили васъ съ дѣйствительными намѣреніями Его Величества, и я не

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 3-go Sierpnia.

Przez Najwyższe D[illegible] łaskawiej mianowani zostali Kawalerami: Orderu Św. Alexandra Newskiego, Senatorowie, Radzcy Tajni: *Łanskoj* i Xiążę *Oboleński*; — Orderu Orła Białego, Senator, Jenerał-Porucznik *Martynow*, i Orderu Św. Anny 1-éj klassy: Dworu Cesarskiego Ochmistrz, Xiążę *Jusupow*, i Królewsko-Duński Jenerał-Major *Oxholm*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 21-go Lipca, Gubernialnym Marszałkiem Kijowskim, utwierdzony został, pełniący obecnie ten obowiązek, Radzca Tajny Hrabia *Tyszkiewicz*.

W *Journal de St. Petersbourg* umieszczony jest artykuł następujący:

(Okólnik Cesarskiego Gabinetu we względzie wkroczenia wojsk naszych do Mołdawii, któryśmy świeżo ogłosili, (patrz N. 61 *Kur. Wileń.*), poprzedzony był inną depeszą z d. 6 Lipca, również okólnie przesłaną do Ministrów i Agentów Cesarskich, z powodu pogłosek szerzonych w Niemczech o mniemanych zaczepnych ze strony Rossyi zamiarach. Gdy ten akt dyplomatyczny został ogłoszony w rozmaitych zagranicznych dziennikach, przeto sądzimy potrzebném podać go do wiadomości Publiczności Rossyjskiéj tém więcéj, że dwie te depesze wzajemnie się objaśniają i uzupełniają.)

„Od niejakiego czasu prassa Niemiecka, któréj zawziętość przeciw Rossyi zdawała się niecoucichać, zaczyna znowu nami się zajmować, i środki, które troskliwość o własne bezpieczeństwo zmusiła nas przedsięwziąć na naszéj granicy, dają powód do domysłów i wniosk w najmniejszéj niemających zasady. Mowy da się słyszeć o tym przedmiocie na Zgromadzeniach i Izbach Prawodawczych Niemieckich, lubo mniéj gwałtowne i twierdzące, noszą wszakże cechę tych samych przekonań.

„Uprzednie moje odezwy o postawie jaką przybrał N. Cesarz Jego Mość w politycznym i wojennym względzie, dały JWPanu dostateczną wiadomość o istotnych zamiarach N. Pana, tak, iż dziś nie mam potrzeby wchodzenia

считаю нужнымъ входить нынѣ, въ семъ отношеніи, въ новыя подробности. Вамъ извѣстно, М. Г., что съ самаго начала происшествій, разстроившихъ среднія страны Европы, Государь Императоръ принялъ въ дѣйствіяхъ своихъ правило, отъ котораго донынѣ не отступалъ ни на одно мгновеніе: не вмѣшиваться ни какимъ образомъ во внутреннія дѣла земель, которыя пожелали бы измѣнить свое устройство, предоставить народамъ совершенную свободу пускаться, безъ всякаго препятствія съ Его стороны, въ какіе имъ угодно политическіе и соціальные опыты, не нападать ни на какую державу, которая сама на Него не нападала, но въ то же время рѣшительно отражать всякое покушеніе противъ внутренней Его безопасности, наблюдать, чтобъ въ случаѣ нарушенія или измѣненія гдѣ либо равновѣсія въ распредѣленіи границъ, не произошло вреда нашимъ законнымъ пользамъ. Такова система, которой Государь Императоръ слѣдовалъ въ теченіе четырехъ мѣсяцевъ, которой онъ слѣдуетъ и нынѣ.

,,Между тѣмъ, ограничиваясь сею нейтральною и выжидательною системою, Его Величество не могъ не обращать вниманія на всѣ случайности, которыми произведены быстрыя перемѣны въ существовавшемъ доселѣ порядкѣ вещей въ Европѣ, какъ и на духъ неріязненности, который, въ одно время съ изступленною страстью къ перемѣнамъ, возникъ противу насъ во всей Германіи. Въ самомъ дѣлѣ, лишь только въ сей обширной странѣ занялись рѣшеніемъ задачи о единствѣ ея, первою мыслію ея было распространеніе предѣловъ Союза, и первымъ воплемъ вопль войны. Въ предварительныхъ собраніяхъ для установленія Національнаго Собранія во Франкфуртѣ, въ клубахъ, въ брошюрахъ, въ журналахъ, провозглашали, что война съ Россіею есть одна изъ необходимостей нынѣшняго времени. Для приведенія въ исполненіе сей мысли, явно проповѣдовали о заключеніи наступательнаго и оборонительнаго союза Германіи съ Франціею. Доходили даже до того, что угрожали поглощеніемъ нашихъ Остзейскихъ провинцій великою національностью Нѣмецкою.

,,Предполагали возстановить прежнюю Польшу въ ея предѣлахъ 1772 года, чтобъ она служила вѣчнымъ оплотомъ Европѣ противъ того, кого называли общимъ врагомъ. Ко всѣмъ этимъ вызовамъ и еще ко многимъ другимъ, которые я прехожу молчаніемъ, присоединились еще болѣе прямыя дѣйствія непріязни. Нужно ли упоминать о пріемѣ, оказанномъ Польскимъ выходцамъ, о дарованіи безденежнаго проѣзда по желѣзнымъ дорогамъ, даже на счетъ Правительствъ Германскихъ, этимъ шайкамъ, которыя ринулись изъ Франціи, объявляя намѣреніе свое внести въ наши предѣлы опустошеніе и мятежъ? И если бы мы дѣйствительно искали предлоговъ къ нападенію, одинъ этотъ случай подалъ бы къ тому самый удобный поводъ. Вскорѣ, достойная сожалѣнія война, предпринятая противъ одной сѣверной Монархіи, которой цѣлость обезпечена нами, и сохраненіе которой важно для равновѣсія Европы, стала угрожать наруженіемъ общаго мира, вредомъ коммерціи и выгодамъ прибрежныхъ съ Балтійскимъ Моремъ Государствъ, столкновеніями, которыя она легко могла причинить, и помыслами о владычествѣ на морѣ, возникшими, по ея поводу, въ народѣ. Въ то же самое время возстаніе въ Великомъ Герцогствѣ Познанскомъ и положеніе Галиціи, могли имѣть вредное вліяніе на внутреннее спокойствіе собственныхъ нашихъ провинцій. — При такихъ случайностяхъ, и особенно при такихъ замыслахъ, самое простое благоразуміе заставляло принять надлежащія мѣры. Въ слѣдствіе сего, мы придвинули армію нашу къ границѣ, чтобъ имѣть возможность отразить всякія опасности, какія бы могли представиться нынѣ, и всѣ тѣ, которыхъ можно бъ было ожидать въ послѣдствіи, при нынѣшнемъ шаткомъ положеніи Европы. Но система наша была, въ семъ случаѣ, чисто оборонительная и предохранительная. Въ нашихъ мысляхъ она никогда не имѣла и теперь не имѣетъ инаго характера.

,,Вмѣсто того, чтобъ смотрѣть на нее съ этой точки зрѣнія, и признаваться въ умѣ своемъ, что если мы были принуждены вооружиться, то главный къ тому поводъ заключается въ безпрерывныхъ противъ насъ вызовахъ, демократическая партія предпочитаетъ обвинять насъ въ помыслахъ о нападеніи. Ежедневно, въ Нѣмецкихъ журналахъ, разглашаются на нашъ счетъ самые нелѣпые слухи, самыя гнусныя клеветы. Неоднократно уже говорили въ журналахъ, что наши

w nowe o tym przedmiocie szczegóły. Wiadomo JWPanu, że od początku wypadków, któremi zaburzone zostały środkowe kraje Europy, Jego Cesarska Mość powziął prawidło postępowania, od którego dotąd ani na chwilę nie zboczył, mianowicie: nie wdawać się w żaden sposób w sprawy wewnętrzne krajów, które chciałyby zmienić swoję organizacyą; zostawić ludom zupełną swobodę oddawania się, bez żadnéj z Jego strony przeszkody, probom politycznym i społeczeńskim, jakieby im się dokonywać podobało; nie zaczepiać żadnego Mocarstwa, które same Go nie zaczepi; ale zarazem dzielnie odpierać wszełki zamach na własne Jego wewnętrzne bezpieczeństwo, i czuwać, ażeby, jeśli równowaga terrytoryalna gdziekolwiek naruszoną lub zachwianą zostanie, nie wynikła ztąd szkoda dla naszych prawnych interessow. Takim był od cztérech miesięcy i takim jest dzisiaj systemat, przyjęty przez N. Cesarza Jego Mości.

,,Ale jakkolwiek wierny temu systematowi neutralności i oczekiwania, N. Pan nie mógł wszakże nie zwracać uwagi na wszystkie wydarzenia, które przynoszą tyle i tak nagłych zmian w porządku rzeczy, jaki dotąd rządził Europą, ani też na duch niechęci, który, wraz z tą gorączką przemian, objawił się przeciw nam w całych Niemczech. Jakoż, ten wielki kraj, zaledwo jął się rozwiązania problematu swojéj jedności, a już piérwszą myślą jego było rozszerzenie granic Związku, piérwszym okrzykiem, okrzyk wojny. Na zgromadzeniach przygotowawczych do Parlamentu Narodowego Frankfurtskiego, po klubach, w broszurach i dziennikach, wojna z Rossyą była obwołana jako jedna z niezbędnych potrzeb epoki. Dla téj wojny opowiadano otwarcie sojusz zaczepny i odporny Niemiec z Francyą. Grożono nawet pochłonieniem w wielkiéj narodowości Niemieckiéj naszych prowincyj Nadbaltyckich.

,,Dawna Polska miała być przywrócona w granicach swoich z roku 1772, dla służenia za wieczne przedmurze dla Europy od tego, co nazywano jéj wspólnym nieprzyjacielem. Do tych zaczepek i innych, o których zamilczę, przyłączyły się czyny wyraźniejszéj jeszcze niechęci. Trzebaż przypominać przyjęcie, jakiego doznali emigranci Polscy; owe bezpłatne, kosztem Rządów Niemieckich, wożenie po drogach żelaznych całych band wychodzców, przybywających z Francyi z jawnym zamiarem przyniesienia na ziemię naszę spustoszenia i buntu? I jeślibyśmy w rzeczy saméj szukali pozoru do zaczepnych działań, czyliżby ten jeden wypadek nie był już dostatecznym powodem? Wprędce wojna opłakana, wszczęta przeciw jednemu Mocarstwu północnemu, którego całość zaręczyliśmy, a któréj utrzymanie potrzebne jest do równowagi Europejskiéj, przyszła zagrozić naruszeniem pokoju powszechnego; grozić handlowi i interessom Państw, nad Baltyckiém morzem położonych, przez zawikłania jakie z niéj łatwo mogły wyniknąć i przez wyobrażenia spółzawodnictwa morskiego, jakie przywiązywała do niéj opinia ludów. W tymże czasie powstanie W. X. Poznańskiego i stan Galicyi, mogły mieć szkodliwy wpływ na spokojność wewnętrzną naszych własnych prowincyj. W obec podobnych okoliczności, i szczególniéj podobnych usposobień, najpospolitsza roztropność nakazywała przedsiębrać środki zachowawcze. Posunęliśmy przeto naszą armią nad granicę, ażeby być w pogotowiu do odparcia niebezpieczeństwa, tak ówczasowego jako i wszelkiego dalszego, jakim, stan zawsze nader niepewny całéj Europy, może nam jeszcze zagrażać. Ale nasz systemat był systematem czystéj obrony i ostróżności. W naszéj myśli nie miał on nigdy dotąd niema innego charakteru.

,,Zamiast uważać go w taki sposób i wyznać, że jeżeliśmy byli zmuszeni do uzbrajania się, główną tego przyczyną były powtarzane przeciw nam zaczepki opinii demokratycznéj, taż opinia woli nam samym narzucać zaczepne zamiary. Codzień prassa Niemiecka szerzy przeciw nam pogłoski najniedorzeczniejsze, najohydniejsze potwarze. W gazetach armia nasza wielokrotnie już przeszła granicę, podczas kiedy ani się ruszyła ze swoich stanowisk. Niemasz zdradliwego zamiaru, niemasz rozruchu ani po-

войска перешли чрезъ границу, а они не двигались съ своихъ квартиръ. Нѣтъ такого коварнаго замысла, котораго бы намъ не приписывали, нѣтъ возстанія, нѣтъ мятежа въ странахъ Нѣмецкихъ или Славянскихъ, котораго бы мы не возбуждали подъ рукою нашимъ золотомъ или нашими агентами. Непріязненость, которую предполагаютъ въ насъ къ Германіи равняется той, которую чувствуютъ, или по крайней мѣрѣ, которую хотятъ внушить противъ насъ самой Германіи.

,,Если бъ, вмѣсто предположенія въ насъ чувствъ ненависти, которыхъ въ насъ вовсе нѣтъ, и вмѣсто составленія ни на чемъ не основанныхъ заключеній о мнимыхъ нашихъ намѣреніяхъ, обратились съ безпристрастіемъ къ дѣламъ прошедшимъ, то получили бы болѣе вѣрное и справедливое понятіе о нынѣшнихъ; увидѣли бы, что этотъ воображаемый врагъ, это вымышленное страшное привидѣніе, противъ котораго народная война необходима, всегда питалъ и теперь питаетъ къ Германіи самыя благопріятныя и безкорыстныя чувства, если только она сама того хочетъ. Въ самомъ дѣлѣ, когда Германія могла на насъ жаловаться? когда замышляли мы противъ ея независимости? когда угрожали ей нашествіемъ? какую часть земли ея мы взяли или желали взять? Въ продолженіе тягостнаго владычества завоевателя, Россія проливала свою кровь для вспомоществованія Германіи въ сохраненіи ея цѣлости и независимости. Русская земля давно уже была освобождена, а Россія поддерживала своихъ Германскихъ союзниковъ на всѣхъ поляхъ сраженія въ Европѣ. И еще недавно, въ 1840 г., когда нѣсколько времени казалось, что война возгорится на берегахъ Рейна, мы отдали въ ея распоряженіе наши нравственныя и военныя силы. Въ продолженіе тридцати-трехлѣтняго мира, благодѣянія котораго такъ легко оспориваются безпокойнымъ духомъ нынѣшняго поколѣнія, мы не преставали совѣтовать и вспомоществовать Германіи въ сохраненіи ея согласія и единства; — разумѣется не того вещественнаго единства, о которомъ мечтаетъ нынѣ демократія, жаждущая уравненія и распространенія, и которое, если бы оно могло осуществиться по властолюбивымъ теоріямъ, ранѣе или позже возвлекло бы Германію въ войну со всѣми ея сосѣдями,—но единства нравственнаго, искренняго единогласія видовъ и намѣреній во всѣхъ вопросахъ политическихъ, о которыхъ Союзъ Германскій долженъ былъ переговариваться съ чужими краями. Единственно къ поддержанію сего союза, къ укрѣпленію узъ, присоединяющихъ Германскія владѣнія одно къ другому, стремилась наша политика, потому что мы желали сохраненія мира въ Европѣ, и въ нашихъ глазахъ самая сильная порука сего мира заключалась всегда въ искреннемъ согласіи всѣхъ владѣній, составляющихъ Германскій Союзъ.

,,Чего мы желали тогда, того желаемъ и нынѣ. Ни какіе вызовы и оскорбленія не могутъ измѣнить нашего расположенія. Посреди этихъ буйственныхъ возгласовъ, умѣемъ мы отличать друзей порядка отъ безумцевъ, простодушное легковѣріе отъ коварной злобы. Мы принимаемъ во вниманіе даже минутное упоеніе и изступленіе, причиненныя толикими неожиданными и крутыми происшествіями, никѣмъ не ожиданными и не предвидѣнными. Нынѣ, какъ и всегда, ни мало не желая смятеній, не помышляя о причиненіи раздоровъ, мы желаемъ Германіи единственно согласія между правительствами и народами, согласія, необходимаго для охраненія ея отъ столкновеній, которыя могутъ произойти извнѣ, и для избѣжанія гибельныхъ опасностей, кроющихся въ собственномъ ея внутреннемъ положеніи. Мы можемъ сомнѣваться и опасаться касательно послѣдствій труднаго опыта, на который она отваживается въ нынѣшнее время, чтобъ придать своей національности болѣе силы и связи, но сіи сомнѣнія и опасенія остаются въ предѣлахъ частныхъ нашихъ мнѣній. Искренне желаемъ, чтобъ насъ вскорѣ успокоили, и если Германія въ самомъ дѣлѣ рѣшитъ задачу своего преобразованія, не вредя внутреннему своему спокойствію, не тревожа спокойствія другихъ государствъ новыми формами своей національности, мы чистосердечно тому порадуемся, по тѣмъ же причинамъ, которыя заставляли насъ желать ей силы и единства при прежнемъ образѣ ея правленія.

,,Таковы наши расположенія, мирныя и дружелюбныя; сожалѣемъ, что на нихъ отвѣчаютъ противоположными чувствованіями.

wstania w krajach Niemieckich albo Słowiańskich, którychby nie przypisano naszemu tajemnemu sprzyjaniu, za pomocą naszego złota lub ajentów. Nieprzyjaźń którą nam przypisują przeciw Niemcom, jest właśnie w stosunku téj, jaką dla nas mają, a przynajmniéj, jaką usiłują pomiędzy Niemcami ku nam zaszczepić.

,,Jeśliby zamiast oskarżać nas o uczucia nienawistne, których niemamy, i puszczać się na domysły bez żadnéj zasady o naszych mniemanych zamiarach, chciano się z bezstronnością przenieść w przeszłość, uczynionoby sobie słuszniejsze wyobrażenie o teraźniejszości; spostrzeżonoby. że ten wróg, którego sobie tak dowolnie wymarzono, z którego, jakby umyślnie, robią sobie jakieś straszne widmo, i przeciw któremu, jak mówią, wojna narodowa jest koniecznością: zawsze był i jest, jeżeli tylko same Niemcy zechcą, ożywiony dla nich uczuciami równie życzliwemi jak i bezinteressownemi. Kiedyż zaiste Niemcy miały powód uskarżania się na nas? Kiedyżeśmy zamierzali nastawać na ich niepodległość? Kiedyżeśmy choćby zagrozili jéj napadem? Jaką część ich ziemi kiedykolwiek zajęliśmy lub choćby pożądali? Przez cały czas trwania na lądzie uciążliwéj przemocy Zdobywcy, Rossya lała krew swoję aby pomagać Niemcom do utrzymania ich całości i niepodległości. Ruska ziemia była już dawno oswobodzona, a Rossya nieprzestawała jednak iść za swemi Niemieckiemi sprzymierzeńcami i wspierać ich na wszystkich Europejskich polach bitwy. W bliższych czasach, w 1840, kiedy była chwila, że wojna miała wybuchnąć nad Renem, oddaliśmy w rozrządzenie Niemiec nasze siły moralne i zbrojne. Podczas tego długiego pokoju 33 lat, którego dobrodziejstwom tak płocho zaprzecza duch niesforny obecnego pokolenia, nigdyśmy nie przestali zalecać i utrzymywać w Niemczech zgodę i jedność;—zaprawdę nie tę to jedność materyalną, o jakiéj marzy dziś demokracya, żądna zniwellowania i rozszerzenia, i która, jeżeliby się zdołała urzeczywistnić w ten *sposób*, jak ją pojmują dumne teorye, niechybnieby *prędzéj* lub później wtrąciła Niemcy w stan wojny ze wszystkiemi ościennemi krajami;— ale jedność widoków i dążeń we wszystkich zagadnieniach politycznych, jakie Związek Niemiecki miał do traktowania zewnątrz. Właśnie do utrzymania téj to jedności, do ściślejszego umocnienia węzła, który wiąże Rządy Niemieckie jedne z drugiemi, dążyła wyłącznie nasza polityka; albowiem pragnęliśmy pokoju Europejskiego, a zdaniem naszém, najpewniejsza rękojmia tego pokoju jest zawsze w ściśléj jedności wszystkich Rządów, które składają Konfederacyą Niemiecką.

,,Czegośmy wtenczas *pragnęli*, tego pragniemy i teraz. Zaczepki i obelgi niezdołały zmienić naszego usposobienia. W odmęcie zapalonych deklamacyi, umiemy rozróżnić ludzi porządku od szaleńców, prostą łatwowierność od zdradliwéj nienawiści. Wyrozumiali jesteśmy na chwilowe upojenie i exaltacyą, sprowadzone tylu wypadkami, tak niespodzianemi, tak nagłemi, tak przechodzącemi równie wszelkie oczekiwania jak i przewidzenia. Dziś jak i zawsze dalecy od pożądania zaburzeń, od myśli zasiewania rozterek, nie życzymy niczego więcéj dla Niemiec, jak zgody pomiędzy Rządami i ludami; zgody równie niezbędnéj dla uchowania ich zawikłań, które mogą spaść na nie z zewnątrz, jako i od ogromnego niebezpieczeństwa, ktore ukrywa w sobie ich położenie wewnętrzne. Możemy mieć nasze wątpliwości i obawy względem wypadku wielkiéj próby, którą odbywają w téj chwili, dla nadania swéj narodowości większego stopnia mocy i połączenia, ale te wątpienia i obawy pozostają tylko w zakresie naszych prywatnych opinii. Niczego więcéj nie żądamy, jak pozbyć się co najprędzéj wszelkich obaw tego rodzaju, i jeżeli w rzeczy saméj uda się Niemcom rozwiązać zagadnienie swéj organizacyi, *bez szwanku dla ich spokójności wewnętrznéj*, i tak, że *nowe formy* nadane ich narodowości, nie zakłócą pokoju innych krajów: będziemy tego szczerze winszowali, z tych samych pobudek, które powodowały nas do żądania ich siły i jedności Niemiec, pod ich dawnemi formami *politycznemi*.

,,Takie są nasze usposobienia, całkiem w duchu pokoju i życzliwości; nie możemy nie ubolewać, że nam odpowiadają na nie uczuciami tak przeciwnemi.

,,Если бы намъ слѣдовало опровергать только обвиненія демократической партіи, мы не занялись бы тѣмъ, и не стали бы приписывать имъ болѣе важности, нежели сколько они заслуживаютъ. Эта партія твердо постановила опровергать съ самаго начала всѣ наши намѣренія, и во что бы то ни стало, ссорить съ нами свое отечество, чтобъ возбудить въ немъ военныя смятенія, среди которыхъ она могла бы привести въ исполненіе свои анархическіе замыслы. Видя, что она рѣшилась отказывать намъ въ правосудіи, и зная, что напрасно убѣждать того, кто убѣдиться не хочетъ, если бы мы не имѣли другихъ противниковъ, то ограничились бы молчаніемъ, предоставивъ времени уничтожить всѣ эти ложные слухи, всѣ клеветы, ими распространяемыя. Но среди этихъ демагоговъ живутъ люди добросовѣстные, которые, по невѣдѣнію или легковѣрію, принимаютъ съ довѣрчивостью и безъ разбора, сообщаемыя имъ лживыя показанія, и сами того не зная, участвуютъ въ дѣлахъ революціи. Дѣйствуя на ихъ воображеніе, питая ихъ подозрѣнія, увеличивая ихъ опасенія, надѣются подвигнуть ихъ къ войнѣ, которая, въ отношеніи къ ихъ пользамъ, была бы, можно сказать, чудовищною, и низвергнуть ихъ, какъ часто случается, въ бездну дѣйствительныхъ золъ для избѣжанія золъ воображаемыхъ. Вотъ чего хочетъ крайняя демократическая партія, и вотъ чего должно избѣжать, если это возможно. Посему предлежитъ Правительствамъ, которыя, по дипломатическимъ сношеніямъ съ нами, могутъ знать, въ чемъ состоятъ дѣйствительныя наши намѣренія, предлежитъ государственнымъ людямъ и просвѣщеннымъ членамъ собраній или палатъ законодательныхъ, словомъ всѣмъ тѣмъ, которые съ умѣренностью правилъ преобразованія соединяютъ желаніе сохранить своему отечеству блага общественнаго порядка и монархическаго правленія—имъ предлежитъ, пользуясь законнымъ своимъ вліяніемъ, образумить, на счетъ Россіи, заблудшееся общее мнѣніе, и отклонить его отъ направленія, которое рано или поздно поведетъ къ неисчислимымъ бѣдствіямъ. Государь Императоръ именно поручаетъ вамъ указать имъ сію необходимость, ссылаясь, для убѣжденія ихъ, на вышеизложенныя разсужденія и доводы. Повторяйте имъ, старайтесь внушить всѣмъ благоразумнымъ людямъ, съ которыми по дѣламъ или по отношеніямъ общественнымъ, вы находитесь въ короткихъ связяхъ, что намѣренія Императора въ отношеніи къ Германіи были и суть искренно миролюбивыя; что наши вооруженія донынѣ имѣли цѣлью строго оборонительную, быть готовыми къ встрѣчѣ одного изъ тысячи тѣхъ непредвидѣнныхъ случаевъ, которыхъ никто не можетъ опредѣлить въ шаткомъ положеніи, вдругъ произведенномъ въ мірѣ послѣдними происшествіями; что касательно Германіи въ особенности, доколѣ она не нападаетъ на насъ, доколѣ Союзъ, какую бы новую форму онъ ни принялъ, будетъ уважать сосѣдственныя государства, и не станетъ стараться о насильномъ распространеніи своихъ границъ или законной своей власти внѣ предѣловъ, предписанныхъ трактатами, установившими сей Союзъ, Императоръ равномѣрно будетъ уважать его внутреннюю независимость, и не помыслитъ выходить изъ положенія, въ которомъ пребывалъ донынѣ.

,,Исполняя сіи наставленія, благоволите, сверхъ того, сообщить Кабинету, при которомъ вы аккредитованы, копію съ настоящей депеши.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 3 Августа.

Проектъ германскаго устава, который ставитъ Пруссію совершенно въ качествѣ германской провинціи, вовсе не отличая отъ вальдекскаго герцогства, породилъ здѣсь общее негодованіе. Отказаться до такой степени отъ независимости, отъ собственныхъ своихъ правъ и собственной силы, Пруссія никогда не можетъ и не должна; а если она имѣетъ такихъ изверговъ въ числѣ своихъ жителей, которые соглашаются на это, въ такомъ случаѣ имѣетъ 50 и болѣе чел. на одного, которые возстанутъ противъ сего со всею энергіею, и сѣверная Германія соединится съ ними. Пруссія откровенно и искренно хотѣла много принести въ жертву для единства Германіи, но не можетъ изъявить согласія на свое уничтоженіе. Еще и нынѣ, сколько дозволитъ ей ея честь, будетъ сильно

,,Jeżeliby chodziło jedynie o odparcie zarzutów fakcyi demagogicznéj, niezajmowalibyśmy się niemi, i dalecy byśmy byli od przywiązywania do nich więcéj wagi, niż są tego warte. Mocném postanowieniem téj fakcyi jest odrzucanie z góry wszelkich dobrych chęci z naszéj strony, i poróżnienie wszelkiemi sposobami własnego swego kraju z nami, dla sprowadzenia, za pomocą wojny zamieszania, i skorzystania z niego dla swych anarchicznych widoków. Gdy w téj fakcyi przyjętém jest za prawidło odmawiać nam sprawiedliwości, i gdy próżno byłoby usiłować przekonywać tego, który niechce być przekonanym: jeżelibyśmy nie mieli innych przeciwników, ograniczylibyśmy się milczeniem, zostawując czasowi uciszenie wszelkich fałszywych pogłosek, wszelkich potwarzy, jakie rozsiewają. Ale obok demagogów są ludzie dobréj wiary, którzy przez niewiadomość lub łatwowierność, przyjmują z ufnością i bez rozbioru, fałszywe wrażenia, i biorą niewiedząc o tém, udział w knowaniach rewolucyjnych. Działając na ich wyobraźnią, żywiąc ich podejrzenia, podniecając obawy, usiłują ich tym sposobem uwikłać w wojnę, która z punktu ich własnego interessu, byłaby zaprawdę monstrualnością, i wtrącić, jak to już zbyt często się zdarzało, w przepaść zła rzeczywistego, dla uniknienia zła urojonego. Oto jest, czego chce partya ultra-demokratyczna, i oto czemu potrzeba, jeżeli podobna, zapobiedz. Przeto powinnością jest Rządów, które przez stosunki dyplomatyczne z nami mogą wiedzieć prawdziwy stan naszych usposobień; powinnością jest mężów Stanu, członków oświeconych Zgromadzeń lub Izb Prawodawczych, tych wszystkich słowem, u których umiarkowanie doktryn reformatorskich jednoczy się z pragnieniem zapewnienia swych krajom dobrodziejstw publicznego porządku i Monarchicznéj zasady; powinnością ich jest użyć prawnego wpływu ku sprostowaniu, co do Rossyi, wyboczeń opinii popularnéj i wstrzymać ją od zabłąkania się na drodze, która wcześniéj lub późniéj doprowadziłaby do klęsk niewyrachowanych. Cesarz Jego Mość poleca wam wyraźnie, JWPanie, dać im uczuć tę potrzebę, używając, dla działania na ich przekonanie, wyżéj wyłożonych względów i uwag. Powtarzajcie im, dajcie dobrze zrozumieć wszystkim osobom rozsądnym, z któremi interessa albo stosunki towarzyskie postawiły was w styczności, że zamiary Cesarza względem Niemiec są i pozostają szczerze przyjazne pokojowi; że nasze uzbrojenia dotąd nie miały innego celu, jak ścisle obronny; jak postawienie nas w możności spotkać każdy z tysiąca wypadków nieprzewidzianych, jakich nie dano nikomu oznaczyć z pewnością w stanie tymczasowości, w który ostatnie wydarzenia wtrąciły nagle świat cały; że co się tyczy szczególniéj samych Niemiec, póki nas one napastować nie będą; póki Związek, jakąbykolwiek nową przybrał sobie formę, będzie szanował kraje ościenne, i nie pokusi się o rozszerzanie siłą swych granic, albo praw swojéj władzy po za obręby wskazane mu przez traktaty, którémi został ustanowiony; Cesarz Jego Mość nie przestanie też szanować jego wewnętrznéj niezależności, i nie wyjdzie ze stanowiska, w którém pozostawał dotychczas.

,,Dopełniając tego zlecenia: zechcesz Jaśnie Wielmożny Pan udzielić Gabinetowi, przy którym jesteś umocowanym, kopią niniejszéj depeszy."

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 3 sierpnia.

Projekt do ustawy Niemieckiéj, który stawia Prussy zupełnie w kategoryi prowincyi Niemieckiéj, nie odróżniając ich od Xięstwa Waldeck, wywołał tu powszechne oburzenie. Na takowe wyrzeczenie się wszelkiéj samoistności, wszelkiego własnego prawa i własnej siły, nigdy Prussy nie mogą i nie powinny przystać; a jeżeli mają wyrodnych mieszkańców, co na to zezwalają, to mają 50 i więcéj na jednego, którzy z całą energią przeciwko temu powstają, a całe północne Niemcy połączą się zapewne z niemi. Prussy chciały jawnie i rzetelnie ponieść część ofiar dla jedności Niemiec, ale zagłady swojéj podpisać nie mogą. Jeszcze i teraz, o ile tego godność i honor ich dozwalają, wiernie popierać będą wspólną dążność do jedności Niemiec, ale stale odpierać będą to, czego przyjąć nie powinny, jeżeli Frankfurtskie Zgromadzenie nie będzie w swych

поддерживать стремленіе къ единству Германіи, но твердо будетъ отрицать то, чего не должна принять, если франкфуртское собраніе въ постановленіяхъ своихъ не будетъ осмотрительнѣе коммиссіи, составившей сказанный проектъ.

— Конституціонная коммиссія, послѣ окончанія совѣщаній по образованіи палатъ, начала совѣщаться по первой статьѣ, касающейся территоріума Государства, и опредѣлила совершенно отмѣнить условіе, заключающееся въ правительственномъ проектѣ относительно частей Государства, принадлежащихъ къ германскому союзу. Содержаніе сей статьи слѣдующее: „Всѣ части Прусскаго Государства, въ теперешнемъ пространствѣ онаго, образуютъ Прусскій территоріумъ.

— Третьяго дня, по утру. прибылъ сюда изъ Потсдама Прусскій принцъ, и остановился въ своемъ дворцѣ. Собравшіеся передъ дворцомъ толпы народа, привѣтствовали принца радостными восклицаніями, на которыя Его Высоч. отвѣчалъ изъявленіемъ благодарности; пробывъ тамъ нѣсколько часовъ, онъ отправился по железной дорогѣ въ Штетинъ.

— Прусскій посланникъ, графъ Беловъ, прибылъ сюда изъ Вѣны, но тотчасъ сегодня же отправился во Франкфуртъ, съ цѣлію исходатайствовать, чтобы Пруссіи предоставлено было полномочіе къ непосредственному заключенію мира съ Даніею.

— Полковникъ Виллизенъ, братъ генерала, отправляется съ чрезвычайнымъ порученіемъ въ Парижъ, куда баронъ Арнимъ уже не возвратится.

— Вчера вечеромъ стеклось множество народа при Липахъ. Полицейская стража возстановила порядокъ. Нѣсколько лицъ арестовано.

— Въ Свидницѣ вчера произошла кровопролитная схватка между войсками и національною гвардіею, въ слѣдствіе чего 11 чел. было убитыхъ и 14 раненыхъ.

— Холера появилась уже въ Берлинѣ; донынѣ заболѣло тамъ этою эпидеміею 4 чел.

Штетинъ, 3 Августа.

Вчера по-полудни, при пушечной пальбѣ, прибылъ сюда, ожидаемый уже нѣсколько дней, принцъ Прусскій, съ супругою и сыномъ принцемъ Фридрихомъ-Вильгельмомъ-Николаемъ-Карломъ. Всѣ жители стеклись на встрѣчу королевскаго брата. Вечеромъ городъ, по собственному произволу жителей, былъ иллюминованъ, и радостныя восклицанія раздавались во всю ночь.

Австрія.

Вѣна, 3 Августа.

Въ засѣданіи здѣшняго сейма, происходившемъ 30-го Іюля, графъ Потоцкій предлагалъ вопросы министру внутреннихъ дѣлъ, относительно вчерашняго постановленія палаты, по силѣ коего Краковъ не должно считать особою губерніею, хотя онъ совершенно не подчиняется Лембергской губерніи. Лампи представилъ жалкое положеніе Кракова, въ которомъ онъ нынѣ находится, изъявляя однако надежду, что настоящее министерство озаботится улучшеніемъ участи этой части австрійской Имперіи. Министръ далъ удовлетворительное увѣреніе въ этомъ отношеніи. Депутатъ Кудлихъ предложилъ проектъ объ уничтоженіи отношеній подданства, а депутатъ Левенъ относительно независимости Галиціи и Далмаціи подъ этою же короною.

— Императоръ уволилъ губернатора Стадіона отъ должности губернатора Галиціи, а на его мѣсто назначилъ губернаторомъ Галиціи, вмѣстѣ съ Краковомъ и Буковиною, Васлава Залѣскаго.

— Сеймъ избралъ коммиссію изъ 27 членовъ, для разсмотрѣнія устава.

— Отъ фельдмаршала Радецкаго, изъ Гацольдо, отъ 29-го Іюля, получено донесеніе, что Сардинскій Король не принялъ предложенныхъ условій о перемиріи. Условія сіи суть слѣдующія: сдача Венеціи, Пескіеры и Оссопо, и отступленіе Піемонтскихъ войскъ за Адижъ. Въ слѣдствіе сего фельдмаршалъ, рѣшившись преслѣдовать непріятеля тремя корпусами, дошелъ до рѣки Оліо, между тѣмъ Сардинскія войска, очистивъ ночью съ 27 го на 28-е число Гоито, отступили за эту рѣку. Первый корпусъ занялъ 29 го Іюля Казальроману, а вторый Канетто. Аванпосты этихъ корпусовъ стояли надъ рѣкою Оліо. Резервный корпусъ расположенъ въ Акванигра. Четвертый корпусъ шелъ изъ Мантуи въ Марварію.

uchwałach przezorniejsze, niż była Kommissya, która ów projekt wypracowała.

— Kommissya Ustawowa Prusska, po ukończeniu narad nad organizacyą Izb, zwróciła się następnie do narad nad tytułem piérwszym, dotyczącym terrytoryum państwa, i postanowiła opuścić zupełnie zawarte w projekcie rządowym zastrzeżenie, względem części kraju należących do Związku Niemieckiego. Tytuł ten brzmi teraz jak następuje: §. 1. Wszystkie części Monarchii Prusskiéj, w ich terazniejszéj obszerności, tworzą terrytoryum Prusskie."

— Onegdaj z rana przybył tu Xiąże Prusski z Potsdamu i wysiadł w swoim pałacu. Zgromadzony przed pałacem tłum ludu wydał okrzyk radości, za który Xiąże wynurzył podziękowanie, przez uprzejme kłanianie się na wszystkie strony. Po kilkogodzinnym pobycie wyjechał koleją żelazną do Szczecina.

— Poseł Prusski, Jenerał Below, przybył tu z Wiednia, ale dziś zaraz wyjechał do Frankfurtu, w celu wyjednania dla Pruss upoważnienia, do samodzielnego zawarcia pokoju z Danią.

— Półkownik Willisen, brat Jenerała, udaje się w nadzwyczajnem poselstwie do Paryża, dokąd Bar. Arnim obecnie już nie powróci.

— Wczoraj wieczorem ponowiło się zbiegowisko lud pod Lipami. Straż policyjna przywróciła porządek. Kilka osób aresztowano.

W Swidnicy zaszła onegdaj krwawa scena pomiędzy wojskiem a gwardyą narodową, w skutku czego 11 ludzi poległo a 14 było ranionych.

— Cholera okazała się w Berlinie: dotąd zachorowało na nią 4 ludzi.

Szczecin, 3 sierpnia.

Wczoraj po-południu, śród grzmotu dział zjechał tu oczekiwany od dni kilku Xiążę Prusski, z małżonką i synem, Xięciem Fryderykiem-Wilhelmem-Mikołajem-Karolem Cała ludność wyszła na przyjęcie dostojnego brata Królewskiego; wieczorem oświecono, z własnego natchnienia, miasto, a okrzyki radośne brzmiały przez noc całą.

Austrya.

Wiedeń, 3 sierpnia.

Na posiedzeniu tutejszego Sejmu, d. 30 lipca, Hr. Potocki interpelował Ministra spraw wewnętrznych, względem wczorajszéj uchwały Izby, według któréj Kraków nie ma być uważany jako oddzielne Gubernium, chociaż wcale nie zostaje pod Gubernium Lwowskiém. P. Lampie skreślił podupadły stan Krakowa, wynurzając jednak nadzieję, że terazniejsze ministerstwo wydźwignie tę część monarchii Austryackiéj z dotychczasowego upadku. Minister udzielił zaspakajające zapewnienie w tym względzie. Deputowany Kudlich podał wniosek o zniesienie stosunków poddaństwa, a deputowany Löhnen, względem samoistności Galicyi i Dalmacyi pod tą samą koroną.

— Cesarz uwolnił Gubernatora Stadion od obowiązków Gubernatora Galicyi, a w jego miejsce mianował Wacława Zaleskiego, Gubernatorem Galicyi, łącznie z Krakowem i Bukowiną.

— Sejm wybrał Kommissyą, złożoną z 27 osób w celu rozebrania ustawy.

— Gabinet otrzymał wiadomość od Feldmarszałka Radeckiego z Gazzoldo, z d. 29 lipca, że Karol Albert nie przyjął warunków proponowanego mu zawieszenia broni. Warunki te były następujące: oddanie Wenecyi, Peschiery i Ossopo, i cofnięcie się Piemontczyków za Ad ę. W skutku tego Feldmarszałek postanowił ścigać nieprzyjaciela cztérma korpusami i dotarł aż do rzeki Oglio; tymczasem wojska Sardyńskie opuściły w nocy z 27 na 28 Goito i cofnęły się za ową rzekę. Piérwszy korpus wkroczył 29 lipca do Casalromana, a drugi do Canetto. Oba postawiły swoję straż przednią nad Oglio. Korpus odwodowy stoi w Aquanegra. Czwarty korpus postępował z Mantui na Marcaria.

— Изъ полученныхъ сію минуту донесеній узнаемъ, что фельдмаршалъ Радецкій, по занятіи сильной позиціи въ Гоито, быстро двинулся вслѣдъ за Королемъ Карломъ Альбертомъ, который отступалъ за Кремону. Главная его армія состоитъ всего изъ трехъ бригадъ, совершенно разстроенныхъ успѣшными дѣйствіями фельдмаршала Радецкаго. Уже 28-го числа Король просилъ перемирія, но фельдмаршалъ поставлялъ непремѣннымъ условіемъ возвращеніе военныхъ расходовъ. Прежнее предложеніе, чтобы чертою считать рѣку Адижъ, отмѣнено. Генералъ-лейтенантъ Страсольдо приблизился на 10 миль къ Брешіи. Поселяне повсюду встрѣчаютъ наши войска. Въ Брешіи и Кремонѣ, гдѣ жители не довольны Королемъ Албертомъ, мы не встрѣтимъ сопротивленія. Генералъ лейтенантъ князь Лихтенштейнъ, находится въ добромъ здоровьи при фельдмаршалѣ Радецкомъ, который захваченную въ сраженіи подъ Гоито Сардинскую казну (2,000,000 ливровъ) приказалъ раз ать войскамъ. Знатные жители, бѣжавшіе изъ Вероны, разсказываютъ, что Король поспѣшно отступаетъ черезъ Кремону въ Лоди. Изъ Ровиго пишутъ, что на пространствѣ трехъ миль пути изъ Вольты въ Ровиго и Гацольдо, находится такое множество аммуниціи, что полагать можно, что по-крайней-мѣрѣ 20,000 чел. бѣжали въ величайшемъ безпорядкѣ. Резервы изъ Брешіи, въ числѣ четырехъ или пяти тысячь человѣкъ, оставивъ Сардинскій лагерь подъ Гоито, 26-го числа разошлись по домамъ; прочіе отряды союзныхъ войскъ, числомъ 15,000 или 20,000 также покидали Сардинскій лагерь 24-го числа, при приближеніи нашей артиллеріи, во время переправы чрезъ рѣку Минчіо близъ Солионце. У Короля теперь не болѣе 25,000 чел., остающихся подъ вліяніемъ страха.

— Эрцъ-герцогъ Палатинъ выѣхалъ, 31-го Іюля, съ Венгерскими министрами въ Офенъ; въ тотъ же день, вечеромъ, Кроатскій банъ, Еллачичъ, оставилъ Вѣну. Вопросъ Венгерско-Кроатскій не рѣшенъ положительно.

— Эрцгерцогъ Іоаннъ на пути во Франкфуртъ намѣренъ былъ заѣхать въ Инсбрукъ, съ намѣреніемъ представить Императору необходимость возвращенія въ Вѣну.

4 Августа.

По донесенію фельдмаршала-лейтенанта Радецкаго изъ главной квартиры Чигоньоло (подъ Кремоною) отъ 30 Іюля, онъ переправился, съ третьимъ корпусомъ, чрезъ Оліо, подъ Изола Даварезе и Кането, безъ малѣйшаго препятствія. Четвертый корпусъ выступилъ изъ Макаріи чрезъ Бицелло до Салароло: второй и резервный корпуса заняли позиціи подъ Гадеско, въ двухъ Италіянскихъ миляхъ отъ Кремоны, гдѣ предъ самымъ городомъ расположены были непріятельскія войска. 30-го Іюля, въ авангардномъ дѣлѣ, взяли мы у непріятеля одно орудіе и четыре ящика съ военными снарядами.

— Письма изъ Вероны не подтверждаютъ извѣстія о сдачѣ Пескіеры и взятіи въ плѣнъ принца Генуэзскаго.

Венгрія. *Пестъ, 1 Августа.*

Вчера вечеромъ прибылъ сюда изъ Вѣны эрцъ-герцогъ Стефанъ и первый министръ гр. Батіяни. Переговоры по Иллирійскимъ дѣламъ, которые велись при посредничествѣ эрцъ-герцога Іоанна, не имѣли успѣха.

Франція.

Парижъ, 3 Августа.

Во вчерашнемъ засѣданіи національнаго собранія прежде всего слушано было прошеніе, поданное національному собранію, съ множествомъ подписей, объ истребованіи отъ Бельгіи платежа долга 1832 года; потомъ собраніе разсматривало проектъ постановленія о налогѣ на капиталы. Г. Тьеръ сильно противился этому проеку, однако собраніе утвердило первую статью сего проекта 378-ю голосами противъ 339.

— Министръ иностранныхъ дѣлъ принималъ третьяго дня графа Гацфельда, акредитованнаго въ качествѣ Прусскаго повѣреннаго въ дѣлахъ при французской республикѣ.

— Изъ Милана прибылъ сюда Г. Геріери, для объясненія исполнительной власти настоящаго поло-

— Z doniesień, w téj chwili nadeszłych, dowiadujemy się, że Feldmarszałek, po zajęciu ważnego stanowiska Goito, posunął się szybko, postępując w ślad za Królem Karolem Albertem, który uskutecznił odwrót przez Kremonę. Główną jego armią składają tylko 3 brygady, gdyż trafne działania Feldmarszałka rozbiły ją na 3 korpusy i zupełnie rozwiązały. Dnia 28 Król Albert żądał znowu zawieszenia broni, ale Feldmarszałek obstaje za zwróceniem kosztów wojennych. Dawniejsza ofiara linii nad rzeką Addą została także cofnięta. Jenerał-Porucznik Strassoldo postąpił o 10 mil Włoskich pod Brescia. Wieśniacy przybywają ze wszech stron witać nasze wojska. Ani w Brescii, ani w Kremonie, gdzie już okazały się niechęci przeciwko Królowi Karolowi Albertowi, nie doświadczymy oporu. Jenerał-Porucznik Xiążę Lichtenstein znajduje się w dobrém zdrowiu przy Feldmarszałku który zabraną na polu bitwy pod Goito kassę Sardyńską, złożoną z 2,000,000 lirów, wojsku rozdać kazał. Zbiegowie z Werony opowiadają, że Król śpieszy przez Kremonę do Lodi. Piszą z Rovigo, że trzymilowy gościniec z Volty do Rovigo i Gazzoldo zasiany jest mundurami wszelkiéj broni, tak, że najmniéj 20,000 wojska, zostawiwszy suknie i bagaże, pierzchać musiało w największym nieporządku. Posiłkowe wojska z Brescii, 4 do 5,000 głów liczące, opuściły obóz Sardyński pod Goito i wróciły do domu 26-go lipca. Inne tłumy związkowych porzuciły obóz Sardyński 24-go, gdy nasze działa, przy przejściu wojsk naszych przez rzekę Mincio pod Solionze, do nich się zbliżyły. Liczą ich od 15 do 20,000. Król ledwie ma jeszcze 25,000 ludzi, i to całkiem zdemoralizowanych.

— Arcy-Xiążę Palatyn wyjechał 31 lipca z Ministrami Węgierskiemi do Budy; tegoż-samego dnia wieczorem, Ban Kroacyi Jellachich, opuścił Wiedeń. Kwestya Węgiersko-Kroacka nie jest ostatecznie rozwiązana.

— Arcy-Xiąże Jan w podróży do Frankfurtu miał wstąpić do Inspruku, chcąc Cesarzowi osobiście przedstawić potrzebę powrótu do Wiednia.

Dnia 4 sierpnia.

Według raportu Feldmarszałka Radeckiego z głównéj kwatery Cigognodo (pod Kremoną) z d. 30 lipca, przeszedł tenże Oglio bez przeszkody pod Isola Davarese i Caneto, z trzecim korpusem. Czwarty wyruszył z Markaryi przez Bozzelo i Salarolo. Korpusy piérwszy, drugi, i odwodowy zajęły stanowisko pod Godesco, o dwie mile Włoskie od Kremony, gdzie jeszcze przed miastem rozstawione były wojska nieprzyjacielskie. Rano, d. 30 lipca, w potyczce przednich straży, zabraliśmy nieprzyjacielowi jedno działo i cztéry wozy z zapasami wojennemi.

— Listy z Werony nie potwierdzają wiadomości o zdobyciu Peschiery i o pojmaniu Xięcia Genui.

Węgry. *Pest, 1 sierpnia.*

Wczoraj wieczorem przybył tu z Wiednia Arcy-Xiążę Stefan i piérwszy Minister Hr. Batthyany. Układy w sprawie Illiryjskiéj, toczone pod rozjemstwem Arcy Xięcia Jana, nie przyszły do skutku.

Francya.

Paryż, 3 sierpnia.

Na wczorajszém posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego, naprzód odczytano prośbę z licznemi podpisami, zaniesioną do Zgromadzenia Narodowego, aby rząd dopominał się u Belgii spłaty długu z 1832 roku, następnie, zajmowano się rozbiorem projektu do prawa o podatku od kapitałów. P. Thiers opierał się silnie temu projektowi; Zgromadzenie Narodowe uchwaliło jednak piérwszy tegoż artykuł, 378 głosami, przeciw 339.

— Minister spraw zagranicznych przyjmował onegdaj Hr. Hatzfeld, który mu złożył pismo, uwierzytelniające go w charakterze sprawującego interessa Pruskie przy Rzeczypospolitéj Francuzkiéj.

— Przybył tu z Medyolanu P. Guerrieri, w celu przełożenia Władzy Wykonawczéj położenia Włoch wyższych,

женія верхней Италіи. Говорятъ что Король Карлъ Альбертъ не согласенъ принять Сицилійской короны въ пользу своего сына.

— Бывшій министръ финансовъ Дюклеръ, за нѣсколько дней предъ симъ выѣхалъ съ порученіемъ въ Лондонъ и имѣлъ уже въ совѣщанія лордомъ Пальмерстономъ.

— Сынъ быв. Неаполитанскаго Короля, Люціанъ Мюратъ, отправился съ посольствомъ въ Италію.

— Телеграфы изъ Ліона въ безпрестанномъ движеніи. Говорятъ, что генералъ Кавеньякъ рѣшился не посылать войскъ въ Италію, но занять Анкону съ согласія Папы.

— Въ Тулонскомъ портѣ замѣтно большое движеніе. По телеграфу безпрестанно получаютъ тамъ приказанія, кои, посредствомъ парохода, тотчасъ передаются вице-адмиралу Бодену.

— Главнокомандующій Алпійскою арміею, генералъ Удино, получилъ предписаніе укомплектовать свой корпусъ и быть въ готовности къ выступленію въ походъ.

4 Августа.

Вчерашнее засѣданіе собранія было весьма шумно. Сначала г-нъ Монталамберъ представилъ полученное имъ отъ Папы прошеніе патріарха Іерусалимскаго, въ коемъ онъ проситъ покровительства святымъ мѣстамъ. Прошеніе это будетъ передано министру иностранныхъ дѣлъ. За симъ председатель собранія, г-нъ Мара, предложилъ членамъ выслушать со вниманіемъ реляцію о Майскихъ и Іюньскимъ событіяхъ, послѣ чего, г-нъ Бошаръ, прочелъ этотъ пространный актъ. Исторія этого дѣла подробно въономъ изложена по показаніямъ арестованныхъ. Въ этомъ актѣ, Майская революція признана скорѣе политическою, чѣмъ соціальною. Она есть слѣдствіе преподаваемаго ученія въ Люксанбургѣ, науценій коммиссаровъ, отправленныхъ правительствомъ въ департаменты, а въ особенности происковъ агентовъ министерства внутреннихъ дѣлъ, которымъ платили изъ суммъ, предназначенныхъ на тайные расходы." Г-нъ ЛедрюРолленъ протестовалъ противъ приводимыхъ фактовъ, но г-нъ Бошаръ продолжалъ слѣдующими словами: „Бывшій министръ внутреннихъ дѣлъ, г-нъ Ледрю Ролленъ, протестуетъ противъ этого, но мы уже убѣдились о вліяніи издаваемыхъ, въ министерсвѣ внутреннихъ дѣлъ біолетеней, съ помощію Жоржа Занда. Потомъ г-нъ Бошаръ доказывалъ, какъ учрежденіе министерства успѣховъ или работъ, для г-на Луи Бланъ вскружило головы работникамъ; какъ предположено было погубить частную промышленность, со всѣми произведеніями, подчинивъ оную государству, каковую мысль собраніе справедливо отринуло. Въ этомъ дѣлѣ два представителя явно окомпрометированы, потому, что есть собственноручныя письма г-на Луи Бланъ и Косидьеръ. Въ министерствѣ внутреннихъ дѣлъ были совѣщанія, въ коихъ участвовали Г. ЛедрюРолленъ, Луи Бланъ, Косидьеръ Бланки и Флотъ. На этихъ то совѣщаніяхъ созданъ проектъ національныхъ рабочихъ. Чтеніе этого огромнаго доклада, прерываемаго часто шумными восклицаніями, продолжалось до половины шестаго; цѣль онаго есть, обвиненіе и преданіе суду представителей: Косидьера, Луи Бланъ, Ледрю Роллена и Прудона. По окончаніи чтенія возникло величайшее волненіе. Всѣ были какъ бы въ опасеніи. Г-нъ Ледрю Ролленъ хладнокровно опровергалъ возводимыя на него обвиненія и самый обвинительный актъ сравнилъ съ подобнымъ же актомъ, поданнымъ въ Термидорѣ, во времена терроризма; а въ поддержаніе своей невинности изъявилъ, что въ Майскую революцію онъ первый приказалъ бить генералъ-маршъ: что подтвердилъ г-нъ Мара. Члены собранія разошлись въ сильномъ волненіи.

— Въ сегодняшнемъ Монитерѣ помѣщенъ декретъ генерала Кавеньяка, коимъ учреждается коммиссія, для представленія исполнительной власти проекта, откуда и какимъ порядкомъ имѣютъ быть отправлены участники въ Іюльскихъ смятеніяхъ.

— Кромѣ депутаціи изъ Милана, прибыли посланные изъ Турина и Венеціи, Албертъ Ричи и Амальфи. Первый, именемъ Короля, просилъ интервенціи отъ которой торжествовавшій сначала Король отказывался; второй объявилъ, что если Франція не подастъ Венеціи помощи, то городъ сей неминуемо достанется Австрійцамъ.

— Въ *Journal des Débats*, сообщая о прибытіи г-на Ричи и о бытности его у генерала Кавеньяка и у министра внутреннихъ дѣлъ, г-на Бастида, присово-

Słychać, że Król Karol Albert nie przyjmie korony Sycylijskiéj dla swego syna.

— Były Minister skarbu, Duclerc, wyjechał przed kilku dniami z poselstwem do Londynu i miał już dwie konferencye z lordem Palmerstonem.

— Lucyan Murat, syn b. Króla Neapolitańskiego, udał się w poselstwie do Włoch.

— Lyońska linia telegraficzna, jest nader czynną. Mówią, że Jenerał Cavaignac postanowił nie posyłać wojsk do Włoch, ale zająć Ankonę za zgodą Papieża.

— W porcie Tulońskim wielki ruch panuje. Telegraf przynosi tam ciągle rozkazy, które natychmiast parostatek odwozi Wice-Admirałowi Baudin.

— Jenerał Oudinot, naczelny wódz armii Alpejskiéj, otrzymał polecenie, uzupełnić swój korpus i być w pogotowiu do pochodu.

Dnia 4 sierpnia.

Obrady Zgromadzenia Narodowego były wczoraj nader burzliwe. Naprzód P. Montalembert złożył przysłaną sobie przez Ojca św. prośbę Patryarchy Jerozolimskiego, w któréj tenże uprasza o opiekę nad Grobem świętym. Prośba ta odesłaną będzie Ministrowi spraw zagranicznych. Następnie, Prezes Zgromadzenia, P. Marast, zaprosił członków do bacznego wysłuchania sprawozdania o wypadkach Majowych i Czerwcowych; poczém P. Bauchart przystąpił do odczytania tego nader obszernego aktu. Historya całéj sprawy jest w nim dokładnie skreślona, będąc wyczerpaną z badań uwięzionych. Akt rzeczony, rewolucyą Majową mieni raczéj polityczną, niż socyalną. Wypłynęła ona z nauk, udzielanych w Luxemburgu; z podszeptów Kommissarzy, przez Rząd tymczasowy do departamentów wysyłanych, a szczególniéj zaś, przez zabiegi ajentów ministerstwa spraw wewnętrznych, z tajemnych funduszów opłacanych. Tu protestował przeciw tym faktom P. Ledru-Rollin; ale P. Bauchart rzecz daléj tak prowadził: „Były Minister spraw wewnętrznych, P. Ledru-Rollin, protestuje przeciw temu, ale myśmy się przekonali o wpływie biuletynów, redagowanych w ministerstwie spraw wewnętrznych, przy pomocy Jerzego Sand." Daléj dowodził P. Bauchart: jak ustanowienie ministerstwa postępu, czyli pracy, dla P. Ludwika Blanc, zawróciło głowę robotnikom; jak zamierzano zniszczyć zupełnie przemysł prywatny, a całą produkcyą uczynić zależną od państwa, którą to zasadę Zgromadzenie Narodowe słusznie odrzuciło. W sprawie téj, dwóch Reprezentantów jest dotykalnie skompromitowanych przez własnoręczne swe pisma; a ci są: PP. Ludwika Blanc i Caussidière. W ministerstwie spraw wewnętrznych odbywały się narady, w których miewali udział PP. Ledru-Rollin, Ludwik-Blanc, Caussidière, Blanqui i Flotte. Z tych to narad wyszedł projekt warsztatów narodowych, będących głównem narzędziem powstania Czerwcowégo." Olbrzymie to sprawozdanie, często przerywane hałaśliwemi okrzykami, odczytywane było do wpół-do-szóstéj, i ma na celu oskarżenie i oddanie pod sąd, Reprezentantów: Caussidière, Ludwika Blanc, Ledru-Rollin i Proudhon. Po ukończeniu odczytania, nastało największe wzburzenie: wszyscy byli jakby strwożeni. P. Ledru-Rollin, z zimną krwią, zbijał czynione mu zarzuty i sam akt oskarżenia przyrównał do podobnegoż aktu Termidorowego, z czasów terroryzmu; na poparcie zaś swéj niewinności przytoczył, że podczas rewolucyi Majowéj, piérwszy kazał uderzyć marsz jeneralny: co potwierdził P. Marrast.— Zgromadzenie rozeszło się w najżywszém wzburzeniu.

— *Monitor* ogłosił dzisiaj dekret Jenerała Cavaignac mianujący Kommissyą, która ma władzy wykonawczéj przełożyć projekt, dokąd, i w jakim sposobie ma nastąpić przewiezienie uczestników w powstaniu Czerwcowém.

— Prócz deputacyi z Medyolanu, przybyli tu delegaci z Turynu i Wenecyi, Albert Ricci i Amalfi. Piérwszy imieniem Króla prosił o interwencyą, któréj wprzód zwyciężający Monarcha przyjąć nie chciał; drugi oświadczył, że jeżeli Francya nie przyjdzie Wenecyi na pomoc, miasto pomienione dostanie się niewątpliwie w ręce Austryaków.

— *Journal des Débats*, donosząc o przybyciu P. Ricci i o przyjęciu tegoż przez Jenerała Cavaignac i Ministra spraw zagranicznych, P. Bastide, czyni uwagę, że tenże

купляютъ, что онъ пріѣхалъ не для прошенія содѣйствія Франціи, а командированія нѣсколькихъ генераловъ, на мѣсто убитыхъ въ сраженіяхъ подъ Минчіо.

5 Августа.

Въ сегоднишнемъ *Courrier français* сообщаютъ: Посланникъ австрійскаго правительства, Г. Шницеръ, отправляясь въ Лондонъ, заѣхалъ въ Парижъ. Его здѣсь пребываніе подало поводъ къ многимъ догадкамъ. Чтобы понять ихъ, мы считаемъ неизлишнимъ привести факты, которые, быть можетъ, ускользнули отъ вниманія читателей. За три предъ симъ мѣсяца, Г. Шницеръ отправлялся въ главную квартиру Короля Альберта, съ условіями къ переговорамъ. Предложенія его не были приняты. Спустя два мѣсяца послѣ того, онъ возобновилъ свои предположенія и требовалъ, какъ основанія къ переговорамъ, чтобы за Австріею оставлена была то часть Италіи, ко орая лежитъ по эту сторону Адижа. Мы не знаемъ, какой отвѣтъ далъ Король, достовѣрно только то, что между повѣренными австрійскимъ и сардинскимъ приходили многочисленныя совѣщанія. Нынѣ австрійскій посланникъ отправляется въ Лондонъ. Въ слѣдствіе послѣднихъ событій въ Италіи, посольство это возбуждаетъ особенный интересъ. Утверждаютъ, что Австрія приняла предложенное Англіею посредничество и не смотря на послѣднія побѣды маршала Радецкаго, соглашается на условія, которыя прежде предлагаемы были Г. Щницеромъ.

— Сегодня, по утру, снова происходило совѣщаніе между генераломъ Кавеньякомъ, г мъ Бастидомъ, а также Гг-ми: Посланимкомъ Сардинскаго Короля, Риччи, коммиссаромъ ломбардскаго временнаго правительства, Герріери и венеціанскимъ уполномоченнымъ Алмачи. Въ слѣдствіе сего носились разные слухи, изъ которыхъ вѣроятнѣе тотъ, что между Франціею и Англіею начались переговоры относительно предпринятія посредничества въ Венеціи и Туринѣ, и разрѣшенія вопроса италіанской независимости безъ новаго кровопролитія." Напротивъ, въ *Bien Public* утверждаютъ, что настала предсказанная въ манифестѣ Ламартина необходимость во французской интервенціи въ Италіи.

Ліонъ, 1 Августа.

Два полка двинулись отсюда къ границамъ Италіи, и всей дивизіи приказано быть въ готовности къ походу. Близъ Марсели будетъ учрежденъ лагерь на 15 или 20 тысячъ чел; такой же лагерь будетъ расположенъ и близъ Шалона-Сюръ-Марнъ.

Германія.

Франкфуртъ на Майнѣ, 1 Августа.

Государственный министръ, Г. Шмерлингъ, объявилъ національному собранію, что переговоры о перемиріи, между Даніею и главнокомандующимъ союзными войсками, прерваны, и что 21 Іюля вновь начались непріятельскія дѣйствія.

— Въ національномъ собраніи происходили выборы на Августъ мѣсяцъ; Г. Генрихъ Гагернъ остался президентомъ; изъ 391 голоса, онъ получилъ 357. Старшимъ вице-президентомъ избранъ Г. Соаронъ, большинствомъ 322, а младшимъ Г. Германъ, большинствомъ 252 голосовъ.

Италія.

Миланъ, 1 Августа.

Вчера вечеромъ, состоялись здѣсь слѣдующія постановленія: немедленно вооружить 12,000 національной гвардіи, и отправить въ Брешію и Бергамо, а по недостатку 3,000 шинелей взять оныя у частныхъ лицъ, съ выдачею квитанцій. Наложенная на богатыхъ людей контрибуція въ 14,000,000 лировъ, должна быть внесена въ два срока: 10-го и 25 Августа.

— Въ общей газетѣ пишутъ: „Въ Піемонтѣ, послѣ распущенія министерства въ первыхъ числахъ Іюля, наконецъ 28 Іюля образовался новый кабинетъ. Продолжительности существованія сего новаго состава министерства не допускаютъ. Въ Генуѣ, Туринѣ и Миланѣ повсюду господствуетъ большое волненіе умовъ; при партіи упавшей духомъ, существуетъ воинственная партія, требующая энергическихъ мѣръ въ борьбѣ съ Австрійцами. Въ Туринѣ, 29 Іюля, большинство палаты депутатовъ ввѣрило правительству почти ди-

nie żąda interwencyi francuzkiéj, ale upoważniony jest do proszenia tylko o kilku Jenerałów i o zapasy wojenne, dla uzupełnienia utraconych w bitwach nad Mincio.

Dnia 5 sierpnia.

W dzisiejszym *Courrier Français* czytamy: „Poseł Rządu Austryackiego, P. Schn tzer, jadąc do Londynu, wstąpił do Paryża. Jego tu pobyt dał powód do wielu domysłów. Aby je zrozumieć musimy wymienić fakta, na które publiczność może nie dosyć zważała. Przed trzema miesiącami udał się był P. Schnitzer do głównéj kwatery Króla Karola Alberta z warunkami do układów. Jego propozycye nie były przyjęte. We dwa miesiące poźniéj P. Schnitzer ponowił je znowu, i żądał, za zasadę do układów, pozostawienia przy Austryi téj części Włoch, która leży po za Adygą. Nie wiemy, jaką Król Albert dał na to odpowiedź, to tylko pewna, że liczne były konferencye między pełnomocnikami Austryackimi i Sardyńskimi. Teraz tenże Poseł Austryacki udaje się do Londynu. W skutku ostatnich wypadkow we Włoszech, missya ta wzbudza szczególny interess. Słychać, że Austrya przyjęła ofiarowane przez Anglią pośrednictwo, i pomimo ostatnich zwycięztw Marszałka Radeckiego, zezwala na warunki, jakie niegdyś proponował P. Schnitzer.

— Dzisiaj rano mieli znowu konferencyą z Jen. Cavaignac i z P. Bastide: P. Ricci, Poseł Króla Sardyńskiego, P. Guerrieri, Kommissarz Rządu tymczasowego Lombardyi, i P. Almasi, Pełnomocnik Wenecki. W skutku tego, najrozmaitsze obiegały pogłoski. Atoli wieść, która najwięcéj znajduje wiary, głosi, że zawiązane zostały negocyacye między Francyą i Anglią, mające na celu ofiarowanie wspólnego pośrednictwa tych dwóch mocarstw w Wenecyi i Turynie, i rozwiązanie tym sposobem kwestyi niezawisłości Włoskiéj bez nowego krwi rozlewu. Przeciwnie *Bien public* twierdzi, że nadeszła zapowiedziana w manifeście Lamartina potrzeba Francuzkiéj interwencyi do Włoch.

Lyon, 1 sierpnia.

Dwa półki wyszły ztąd ku granicom Włoskim, a cała dywizya otrzymała rozkaz być w gotowości do wyruszenia. Pod Marsylią ma być założony obóz, na 15 do 20,000 wojska; drugi zaś pod Chalon-sur-Marne.

Niemcy.

Frankfurt nad Menem, 1 sierpnia.

Minister państwa, P. Schmerling, oznajmił Zgromadzeniu Narodowemu, że układy o zawieszenie broni między Danią a dowódzcą wojsk połączonych, zostały zerwane, oraz, że nieprzyjacielskie kroki rozpoczęły się nanowo 21 lipca.

— Zgromadzenie przystąpiło do wyboru nowych urzędników na miesiąc Sierpień. P. Henryk Gagern utrzymał się przy Prezesostwie, 357 głosami z 391. Piérwszym Wice-Prezesem obrano P. Soiron, 322 głosami, a drugim P. Hermann 252-ma.

Włochy.

Medyolan, 1 sierpnia.

Wczoraj wieczorem, wydano tu następujące dekrety: Natychmiastowe uzbrojenie 12,000 gwardyi narodowéj, w celu wysłania ich do Brescii i Bergamo, a że brakuje 3,000 płaszczy, zatym te mają być zabrane prywatnym, za bonami rządowemi. Kontrybucya na bogatych 14,000,000 lirów, ma być złożoną w dwóch ratach, 10-go i 25-go sierpnia.

— *Gazeta Powszechna* pisze: „W Piemoncie po wystąpieniu ministerstwa w piérwszym tygodniu lipca, utworzył się nareszcie d. 28 lipca nowy gabinet. Długiego życia temu składowi ministerstwa nie obiecują. W Genui, Turynie, Medyolanie, wszędzie wielkie wzburzenie umysłów panuje: obok stronnictwa zwątpiałych, znajduje się bardzo przeważne stronnictwo, które energicznych środkow w walce przeciw Austryi żąda. W Turynie d. 29 lipca większość Izby Deputowanych powierzyła Rządowi prawie dyktatorską władzę. W Medyolanie postanowiono na każdy

ктаторскую власть. Въ Миланѣ рѣшили защищать городъ до крайней возможности и дѣлали уже соотвѣтственныя приготовленія. Главная квартира Короля Альберта находится въ Лоди.

— Частныя донесенія изъ Милана, отъ 2 Августа, сообщаютъ, что Радецкій въ главѣ своей арміи находился уже всего въ 4 миляхъ отъ сей столицы. Тамошнее народонаселеніе было въ чрезвычайномъ опасеніи. Предполагали, что Король Альбертъ, 2 числа, расположится главною квартирою въ Миланѣ.

Римъ, 19 *Іюля*.

Извѣстіе о вторженіи Австрійцевъ въ Феррару произвело какъ здѣсь, такъ и во всей церковной области чрезвычайное впечатлѣніе. Министерство, пользуясь этимъ случаемъ, употребляетъ всѣ способы, чтобы расположить Папу объявить Австріи войну. Всю вчерашнюю ночь (съ 17 на 18) министры: Маміани и Галетти пробыли съ нимъ на тайномъ совѣщаніи. Пій IX, какъ намѣстникъ Бога мира, отвергъ рѣшительно всѣ увѣщанія относительно объявленія войны, но по званію свѣтскаго Монарха, объявилъ совершенную готовность къ защитѣ своихъ правъ и предѣловъ противъ несправедливаго нападенія; и тотчасъ по полученіи извѣстія о вторженіи, отправилъ въ Феррару монс. Пентини, съ энергическою протестаціею противъ нарушенія границъ церковной области, и посредствомъ циркуляра кардинала Солья, извѣстилъ объ этомъ представителей чужестранныхъ державъ. Между тѣмъ въ палатѣ депутатовъ происходили вчера бурныя пренія на счетъ объявленія войны, опредѣлили поднести по сему предмету адрессъ Его Святѣйшеству и назначили коммиссію для составленія онаго. Монсин. Морикини, который, какъ извѣстно, отправляемъ былъ въ Вѣну и къ Королю Алберту съ примирительною цѣлію, присутствовавшій при семъ засѣданіи, принятъ былъ съ примѣтнымъ негодованіемъ, тогда какъ входящій министръ Маміани, привѣтствуемъ былъ громкими рукоплесканіями.— По извѣстіямъ изъ провинціи, во всѣхъ значительнѣйшихъ городахъ образовались военные комитеты защиты, для сопротивленія дальнѣйшимъ успѣхамъ Австрійцевъ. (Извѣстіе объ отступленіи ихъ снова на другую сторону рѣки По, не было еще тогда извѣстно въ Римѣ.

20 *Іюля*.

Вчера, вечеромъ, весь составъ министерства подалъ въ отставку, которую Его Святѣйшество принялъ. Въ слѣдствіе сего извѣстія, толпы народа начали собираться въ городѣ и даже ворвались въ залу засѣданій палаты. Президентъ Серени пріостановилъ засѣданіе, объявляя, что онъ не пугается насилія. По удаленіи толпы, и полученномъ донесеніи о вспыхнувшихъ смятеніяхъ въ городѣ, собраніе объявило себя безпрерывнымъ. Князь Альдобрандини, начальникъ національной гвардіи, старается сохранить порядокъ и надѣется успѣть въ этомъ. Всѣ благомыслящіе негодуютъ на бывшихъ министровъ, которые неискреннимъ поведеніемъ своимъ довели народъ до настоящихъ волненій. Утверждаютъ между прочимъ, что Маміани, настаивая, чтобы Папа объявилъ Австріи войну по поводу вторженія въ Феррару, 18-го числа, имѣлъ уже при себѣ полученное имъ донесеніе объ отступленіи Австрійцевъ.

21 *Іюля*.

Палата перовъ, подражая палатѣ депутатовъ, поднесла также, вчера, адресъ Папѣ, прося о предпринятіи немедленныхъ предупредительныхъ мѣръ, по поводу вторженія Австрійцевъ въ Феррару. Его Святѣйшество обоимъ депутаціямъ возобновилъ увѣреніе, что не допуститъ ни въ чемъ нарушить правъ и границъ церковной области, и предприметъ всѣвозможныя мѣры для успѣшной ихъ защиты. При семъ, обращаясь къ президенту палаты депутатовъ, Серени, присовокупилъ: ,,Объявите также отъ моего имени палатѣ, что я никогда не перестану поддерживать предположеннаго мною союза между италіанскими монархами и надѣюсь привести это въ исполненіе, за исключеніемъ развѣ какихъ либо новыхъ, непредвидѣнныхъ и непреодолимыхъ препятствій.“ Этотъ отвѣтъ Его Святѣйшества, объявленный въ палатѣ депутатовъ, произвелъ чрезвычайную радость, какъ между членами палаты, такъ равно на галлереяхъ и между собравшимся передъ палатою народомъ. Повсюду раздались восклицанія ,,война, война!“ Смятеніе дошло до такой степени, что вынуждены были по-

przypadek bronić miasta do upadłego, i poczyniono już stosowne przygotowania. Główna kwatera Króla Alberta jest w Lodi, 5 godzin drogi ztąd.

— Wiadomości prywatne z Medyolanu, z d. 2 sierp., donoszą, że Radecki z czołem armii swojéj był tylko o 4 mile od stolicy téj oddalony. Ludność tameczna w najwyższéj była trwodze. Spodziewano się, że Król Albert założy d. 2 swoję główną kwaterę w Medyolanie.

Rzym, 19 *lipca*.

Wiadomość o wkroczeniu Austryaków do Ferrary sprawiła tu, i w całém Państwie Kościelném, nadzwyczajne wrażenie, Ministerstwo, biorąc stąd pochop, używa wszelkich sposobów, aby skłonić Papieża do wypowiedzenia wojny Austryi. Całą onegdajszą noc, (z d. 17 na 18), Ministrowie: Mamiani i Galetti, przebyli z nim na tajemnéj naradzie. Pius IX, jako Namiestnik Boga Pokóju, odrzucił stanowczo wszelkie namowy względem wypowiedzenia wojny; atoli, jako Monarcha świecki, oświadczył zupełną gotowość do obrony swych praw i granic, przeciwko wszelkiéj niesprawiedliwéj napaści. Jakoż zaraz po otrzymanéj wiadomości wkroczenia, wysłał Mons. *Pentini* do Ferrary, z energiczną protestacyą przeciwko naruszeniu granic Kościelnego Państwa, oraz przez okolnik Kardynała Soglio, zawiadomił o tém Reprezentantów mocarstw zagranicznych. Tymczasem w Izbie Deputowanych toczyły się wczoraj burzliwe rozprawy względem wypowiedzenia wojny; uchwalono podać w tym względzie adress do Papieża i wybrano Komissyą do jego ułożenia. Mons. Morichini, który, jak wiadomo, wysyłany był do Wiednia i do Króla Karola Alberta w celach pojednawczych, i znajdował się na tém posiedzeniu, przyjęty był z wyraźną niechęcią, podczas, gdy wchodzącego Ministra Mamiani, głośne powitały oklaski.— Podług wiadomości z prowincyi, we wszystkich główniejszych miastach potworzyły się wojskowe Komitety obrony, w celu oparcia się dalszym postępom Austryaków. (Wiadomość o cofnięciu się ich znowu za rz. Po, jeszcze naówczas nie była w Rzymie wiadomą).

Dnia 20 *lipca*.

Wczoraj wieczorem całe Ministerstwo podało się do dymissyi, którą Jego Świątobliwość przyjął. W skutek téj wiadomości, tłumy ludu zaczęły się kupić po mieście i nawet wdarły się do sali posiedzeń Izby. Prezes Sereni zawiesił posiedzenie, oświadczając, iż nie da się ustraszyć przemocą. Po oddaleniu się tłumu, i otrzymanéj wiadomości o wybuchłych rozruchach w mieście, Zgromadzenie ogłosiło się nieustającém. Xiąże Aldobrandini, jako naczelnik gwardyi narodowéj, usiłuje i spodziewa się utrzymać porządek. Wszyscy dobrze myślący oburzeni są przeciw byłym Ministrom, którzy swojém nieszczerém postępowaniem przywiedli lud do obecnego stanu wzburzenia. Zapewniają między innemi, że Mamiani nalegając na Papieża o wypowiedzenie wojny Austryi z powodu zajęcia Ferrary, d. 18, miał już w kieszeni otrzymany rapport, że się Austryacy cofnęli.

Dnia 21 *lipca*.

Izba Parów, idąc za przykładem Izby Deputowanych, podała także wczoraj adress do Papieża, prosząc go o przedsięwzięcie śpiesznych zaradczych środków, z powodu wkroczenia Austryaków do Ferrary. Papież ponowił obu deputacyom zapewnienie, iż nie dopuści naruszyć w niczém praw i granic Kościelnego Państwa, i przedsięweźmie wszelkie środki do ich skutecznéj obrony. Przytém, obracając się do Prezesa Izby Deputowanych, Sereni, dodał: ,,Możesz Pan oświadczyć także Izbie w mojém imieniu, że nie przestanę nigdy popierać osnowanego przezemnie związku pomiędzy Monarchami Włoskimi, i mam nadzieję przywieść go do skutku, wyjąwszy chyba jakie nowe, nieprzewidziane i niepokonalne przeszkody.“ Odpowiedź ta Jego Świątobliwości, ogłoszona w Izbie Deputowanych, wywołała niezmierną radość, tak między samymi członkami Izby, jako też na galeryach, i między ludem skupionym przed Izbą. Wszędzie dały się słyszeć okrzyki: ,,wojna, wojna!“ Zamieszanie doszło do tego stopnia, iż musiano wezwać pomocy gwardyi narodowéj: gdy zaś i to nie pomagało, jeden z gwardzistów wpadł na szczęśliwą myśl, i przemówił do ludu w te słowa: ,,Obywatele! Co

требовать содѣйствія національной гвардіи; когда же и это не принесло успѣха, тогда одному изъ гвардейцевъ пришила счастливая мысль, и онъ отозвался къ народу въ слѣдующихъ словахъ: „Граждане! о пользы напрасно здѣсь кричать: „война, война!“ этимъ мы только препятствуемъ совѣщаться представителямъ, которымъ нынѣ нужна тишина. Вотъ лучше всѣ мы соберемся завтра, въ 9 часовъ утра, на площади св. Петра: тамъ, кто желаетъ безусловно войны, пускай тотчасъ опредѣлится въ ряды волонтеровъ; кто желаетъ войны съ нѣкоторыми условіями, пускай внесетъ себя въ списокъ пожертвователей въ пользу издержекъ для поддержанія оной,—согласны-ли?—„согласны!“ отвѣчала чернь и разошлась по домамъ.— Сегодня въ 9 часовъ утра, площадь св. Петра пустѣе обыкновеннаго

— Въ *Journal des Débats* сообщаютъ, что 29 числа Іюля, вечеромъ, въ Парижѣ получили чрезвычайнымъ путемъ извѣстіе, что такъ какъ Папа не могъ составить новаго министерства въ нейтральномъ духѣ, то граждане и палата депутатовъ учредили временное правительство. По письмамъ изъ Марсели, тамъ со дня на день ожидаютъ пріѣзда Пія IX, по поводу распространяющихся смятеній въ церковной области. Однако же извѣстія эти оказались неосновательными. Но какъ бы то ни было, расположеніе и поведеніе римскаго народа въ настоящее время, относительно обожаемаго недавно Пія IX, напоминаетъ во многихъ отношеніяхъ Іуду, который измѣнилъ и предалъ Іисуса Христа, не успѣвши убѣдить его провозгласить себя Іюдейскимъ Царемъ и поднять войну противъ Римлянъ, будучи не въ состояніи понять другимъ образомъ царства, которое Спаситель обѣщалъ своимъ ученикамъ.

Неаполь, 18 *Іюля*.

Король отправилъ графа Лудольфа съ нотою въ Туринъ, въ которой объявляетъ, что если сардинскій король, въ продолженіе одной недѣли, не откажется отъ принятія для своею сына Сицилійской короны, Неаполитанскій посланникъ оставитъ Туринъ. Между тѣмъ на всѣ торговыя сардинскія суда, находящіяся нынѣ въ неаполитанскихъ гаваняхъ, наложено амбарго. Значительныя вооруженія, преимущественно по флоту, не оставляютъ никакого сомнѣнія, что Король снова готовитъ экспедицію противъ Сициліи. Всѣ неаполитанскія частныя суда наняты правительствомъ и вооружены; сверхъ сего, вооружаютъ множество канонерскихъ лодокъ. Въ то же время отозвали изъ Калабріи, которая уже совершенно усмирена, 20,000 чел. дѣйствовавшихъ тамъ войскъ, которыя вмѣстѣ съ остальными военными нашими силами, составятъ корпусъ въ 33,000 чел., который, какъ слышно, вскорѣ отправленъ будетъ въ Сицилію и сдѣлаетъ высадку въ Сиракузахъ.

М о л д а в і я.

Въ редакцію Аугсбургской „Всеобщей Газеты“ пишутъ изъ Бухареста, отъ 41 Іюля, что временное правительство, послѣ засѣданія во дворцѣ, продолжавшагося до глубокой ночи, объявило съ балкона народу, что оно рѣшилось остаться въ городѣ не смотря на приближеніе Россійскихъ войскъ; однако, въ ту же самую ночь бѣжало изъ города.

— Прусскій Государственный Указатель, съ своей стороны, сообщаетъ прокламацію, которою Митрополитъ, отъ 29 Іюня (11 Іюля, объявляетъ, что мятежники бѣжали при первомъ извѣстіи о прибытіи войскъ двухъ Державъ, и приглашаетъ народонаселеніе съ признательностью и любовью встрѣтить своихъ освободителей. Но, на другой день, тотъ же Митрополитъ, совершенно находящійся, по видимому, во власти мятежной партіи, издалъ вторую прокламацію, во всемъ противоположную первой.

— По письму отъ 14 Іюля, въ Аугсбургской газетѣ сообщаютъ, что того же числа, въ 10 часовъ вечера, въ городъ сей вступили Россійскія войска. *Р. И.*

tu próżno krzyczymy „wojna, wojna!“ i przerywamy tylko obrady Reprezentantów, które właśnie potrzebują pokoju. Zbierzmy się jutro wszyscy na placu św. Piotra, o godzinie 9-éj rano: tam, kto chce bezwarunkowo wojny niech się zaciągnie zaraz jako ochotnik; kto chce wojny, pod pewnemi warunkami, niech się zapisze do składki na koszta jéj utrzymania. „Zgoda?“— „Zgoda!“ odpowiedziała tłuszcza, i rozeszła się do domów. Dziś o godzinie 9-ej rano, plac św. Piotra był pustszy, niż kiedykolwiek.

— *Jour. des Débats* doniósł był, iż d. 30 lipca wieczorem, otrzymano w Paryżu, drogą nadzwyczajną wiadomość, iż ponieważ Papież nie mógł utworzyć nowego ministerstwa w duchu neutralnym, obywatele i Izba Deputowanych ustanowili Rząd tymczasowy. Podług zaś listów z Marsylii, oczekiwano tam już z dnia na dzień przybycia Piusa IX, z powodu szerzących się rozruchów w Państwie Kościelném.— Wieści te, okazały się być fałszywemi: zawwsze jednakże usposobienie i postępowanie ludu Rzymskiego w téj chwili, względem ubóstwianego niedawno Piusa IX, przypomina z wielu względów Judasza, który zdradził i wydał Boskiego swojego Mistrza, nie mogąc go nakłonić do ogłoszenia się Królem Żydowskim i podniesienia wojny przeciwko Rzymianom, a niezdolny pojąć inaczéj Królestwa, które Zbawiciel uczniom swoim obiecał.

Neapol, 18 *lipca*.

Król wysłał Hr. Ludolf z notą do Turynu, w któréj oświadcza, że jeżeli Król Sardyński, w przeciągu tygodnia nie odmówi przyjęcia dla syna swego korony Sycylijskiéj, Poseł Neapolitański opuści Turyn. Tymczasem na wszystkie handlowe okręta Sardyńskie, znajdujące się obecnie w portach Neapolitańskich, nałożone zostało ambargo Wielkie uzbrojenia, mianowicie floty, nie pozostawiają najmniejszéj wątpliwości, że Król zamierza znowu wyprawę przeciw Sycylii. Wszystkie Neapolitańskie prywatne parostatki zostały przez rząd zajęte, końcem ich uzbrojenia; prócz tego uzbrajają mnóstwo statków kanonierskich. W tymże czasie odwołano z Kalabryi, która już jest zupełnie uspokojoną, 20,000 działającego tam wojska, które w połączeniu z resztą sił naszych utworzy korpus od 33,000 ludzi, który, jak słychać, ma udać się niebawem do Sycylii i wylądować w Syrakuzach.

Multany i Wołoszczyzna.

Piszą z Bukarestu do *Gazety Augsburg.*, d. 11 lipca, że tameczny Rząd tymczasowy miał późno w noc posiedzenie swoje w pałacu, i z balkonu obwieścił ludowi, iż postanowił pozostać na miejscu, pomimo zapowiedzianego wkroczenia wojsk Rossyjskich. Tejże nocy Rząd tymczasowy w całym swym składzie, uciekł z miasta.

— *Monitor Prusski* ogłasza proklamacyą Metropolity z d. 11 lipca, donoszącą o ucieczce buntowników przed zbliżającemi się wojskami mocarstw: Zwierzchniczego i Opiekuńczego, i wzywającą mieszkańców, ażeby z wdzięcznością przyjęli oswobodzicieli. Ale nazajutrz, tenże Metropolita, który zdaje się być w ręku rewolucyonistów, wydał inną proklamacyą, odwołującą własne jego słowa.

— Podług listu z Jass, z d. 14 lipca, *Gazeta Augsburgska* donosi, że do tego miasta dnia tegoż, o godzinie 10-éj wieczorem, weszły wojska Rossyjskie. (*R. I.*)

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Глюксберга—Печ. позвол. 10-го Августа 1848 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*